

EL MESTRET

L'últim acordionista de diatònic de tradició oral

Artur Blasco

Vaig conèixer *el Mestret* una tarda de juliol de 1978 a casa seva de Sant Romà d'Abella, poble de la Conca d'Allà on sembrats, oliveres i ametllers s'alternen amb la terra erma que sovint amaga i ensenya vestigis de la vida enigmàtica dels dinosaures d'altres temps.

Em vaig presentar a casa seva de part de mossén Jesús Castells, capellà aleshores d'Arsèguel i fill de Vilamolot, poble també del Pallars Jussà, el qual, sabedor dels treballs de recerca i recuperació de l'acordió diatònic que vaig endegar el

1975, em va recomanar d'entrar-hi en contacte. Així vaig conèixer aquest home menut, fort i intel·ligent, que ha exercit sempre amb exemplaritat l'ofici de pagès i ha tocat, i toca encara amb entusiasme inaudit, l'acordió. Des d'aquell dia he freqüentat casa seva, cal Mestret, on he compartit amb ell i la seva esposa, l'Antònia, el seu repertori de ball de diatònic, la seva bonhomia, el bon xolís i el bon vi blanc –fins fa poc– de la seva vinya. Amb *el Mestret* i l'Antònia, hem caminat pels seus camps de més de tres mil ametllers, arran-

jats amb precisió matemàtica, i hem collit cireres a la posta de sol estesa de vermell de la Conca d'Allà.

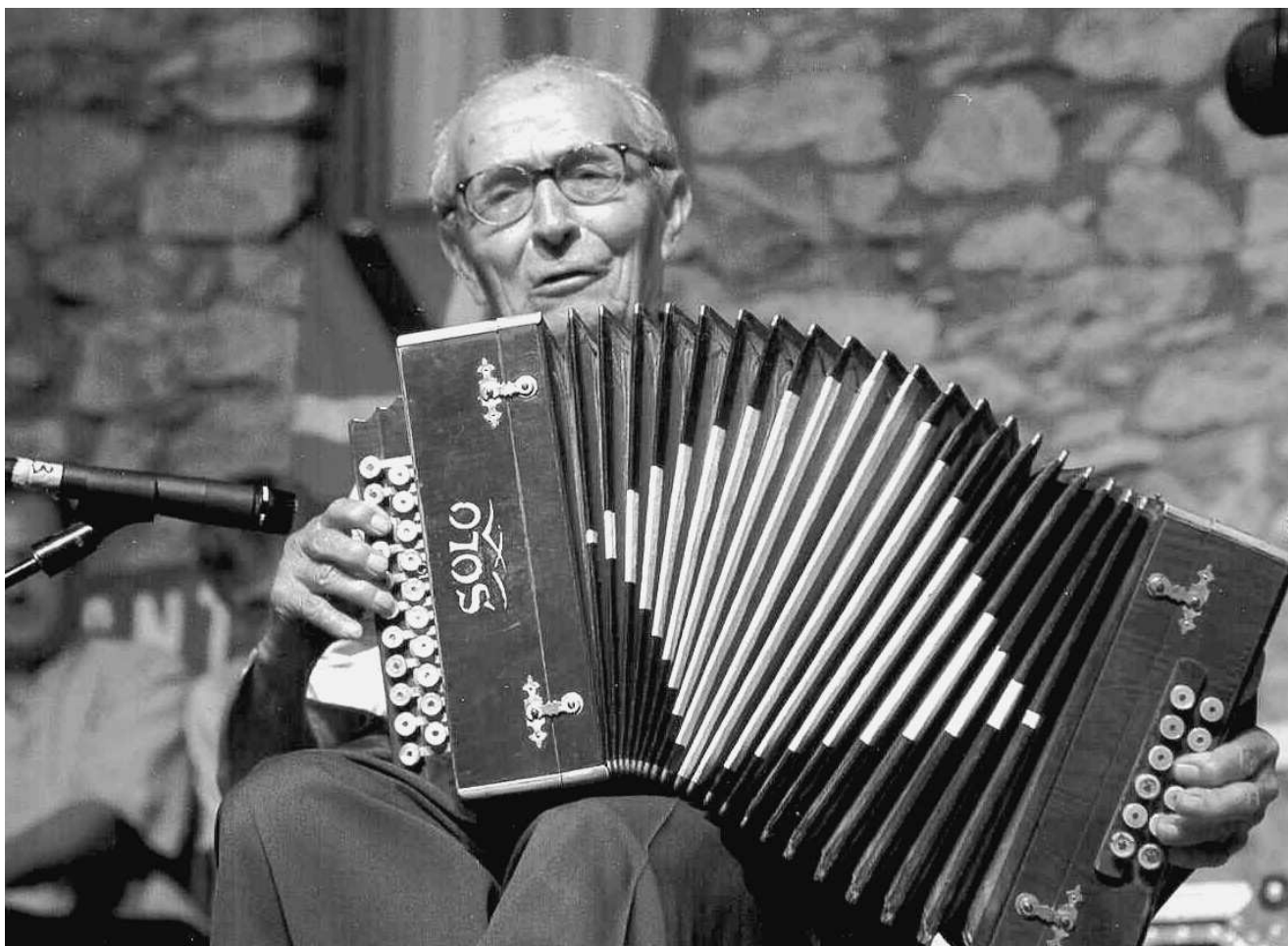
Josep Miquel Elias, *el Mestret*, va néixer al 20 de gener de 1916 a Sant Romà d'Abella i tocà l'acordió diatònic des de l'any 1930. Per tant, així, a la tercera de les cinc generacions que han tocat i toquen l'acordió diatònic al nostre país.

El Mestret va aprendre a tocar l'acordió diatònic del seu pare, Josep Miquel Vilella, el qual, els dies de festa, es dedicava a fer ballar la gent

47

TOCADORS I SONADORS

dels pobles de la Conca. Del seu pare, en guarda un record molt especial: una nit, en arribar a casa, els hi va dir, a ell i a la seva mare, que s'havia venut l'acordió. *El Mestret* tenia deu anys i va pensar que, amb aquella decisió, el pare li havia frustrat la il·lusió d'arribar a tocar algun dia.

Però no va ser així. Cinc anys després, el 1931, el pare, que ignorava l'afecció del seu noi, li va comprar un acordió diatònic a casa Albareda de Tàrrega, un acordió de fusta i botons de nacre, marca SOLO, de deu botons a la fila de dintre de la mà dreta i onze a la de fora, i dotze baixos. Aquell acordió, que va costar 300 pessetes, és el que encara toca ara.

Un dels balls que *el Mestret* va aprendre del seu pare és un vals, infal·lible en el seu repertori: l'«Esperdanyal». I dels acordionistes que feien cercavila a Sant Romà d'A-

bella per arramassar gent per anar al ball, en va aprendre un dels temes que més li agrada tocar: el pasdoble «La marxa alegre».

El Mestret treu sovint a conversa el primer dia que va tocar en públic. Va ser el dia de Nadal de l'any 1932 al poble veí de Basturs. Per fer aquest ball li van pagar sis pessetes, les primeres que va guanyar com a músic. A partir d'aquell dia va començar a ser sol·licitat per tocar a d'altres indrets de la comarca. Feia ball a l'hostal de cal Betes, de Bòixols; a Abella de la Conca, a la plaça o a la sala de cal Bitxet; a Biscarri tocava a l'hostal de cal Cadell; a Benavent, al bar de cal Balasch o a l'hostal de cal Manuel; a Conques, al local de la Societat; a la Baronia de Rialb feia ball a la plaça del Puig; a Figuerola d'Orcau tocava al cafè; a Isona, al Cafè Modern; a Matasolana, hi tocava un dia a l'any a cal Petit; a Aranís, a l'escola, i a Sant Romà

d'Abella, a cal Xoll o a cal Esparpanyer.

Aquell dia de juliol de 1978, quan vaig parlar amb ell per primera vegada, em va dir que no tocava l'acordió des de feia temps, afirmació coincident amb la de gairabé tots els acordionistes de diatònic amb els quals jo portava a terme els meus treballs de recuperació de l'instrument.

El 1981, el Mestret em va manifestar el seu desig de participar a la Trobada amb els acordionistes del Pirineu d'Arsèguel, el festival que havíem organitzat per primera vegada l'any 1976 amb en Gaspar Viladomat. Des d'aquella Trobada de 1981, la primera en què *el Mestret* va participar, no hi ha faltat cap any, fidel al seu públic, als seus amics i als seus companys d'escenari, acordionistes d'arreu del món.

Que sigui per molts anys.

TRES FAN BALL

**Ball de plaça
amb música tradicional**

Contactes
Vicent 961592638
Fabrizi 617333503

El Pont d'Arcalís + Ariondassa en concert

Del Piemont als Pirineus

Telèfon 669 86 60 61
www.pontdarcalis.com
pontdarcalis@pontdarcalis.com